

Dosarul nr. 3ra-924/20

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani (jud: V. Chișilița)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: M. Guzun, G. Dașchevici, V.Clima)

Î N C H E I E R E

28 octombrie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Maria Ghervas
Victor Burduh
Nina Vascan

examinând admisibilitatea recursului depus de Casa Națională de Asigurări Sociale,

în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Vasile Melnic împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale privind anularea actului administrativ și obligarea recalculării pensiei,

împotriva deciziei din 17 iunie 2020 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale împotriva hotărârii din 13 decembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani,

c o n s t a t ă :

La 05 decembrie 2018, Vasile Melnic a depus cerere de chemare în judecată împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale privind anularea actului administrativ și obligarea recalculării pensiei.

În motivarea cererii de chemare în judecată, Vasile Melnic a relatat că în perioada 14 august 1981 - 25 noiembrie 1998, a activat în diferite funcții în cadrul Ministerului Afacerilor Interne, iar în baza ordinului Ministerului Afacerilor Interne nr. 482 i s-a stabilit pensia pentru vechimea în muncă, contrar prevederilor pct.8 lit.d) din Hotărârea Guvernului nr. 78 din 21 februarie 1994 cu privire la modul de calculare a vechimii în muncă, stabilire și plată a pensiilor și indemnizațiilor militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, colaboratorilor Centrului Național Anticorupție și funcțiilor publice cu statut special din cadrul sistemului administrației penitenciare.

Astfel, la 14 septembrie 2018 a depus cerere la Casa Teritorială de Asigurări Sociale Șoldănești, solicitând recalcularea pensiei, care prin decizia din 11 octombrie 2018 a fost respinsă, din lipsa temeiului de recalculare.

Drept urmare, a depus cerere prealabilă la Casa Națională de Asigurări Sociale, solicitând anularea deciziei Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Șoldănești din 11 octombrie 2018, însă și această cerere a fost respinsă.

Reclamantul a menționat că, prin ordinul Ministerului Afacerilor Interne nr. 96 din 20 martie 2018 s-a făcut claritate în privința caselor de arest din cadrul ministerului în care a activat.

Totuși, consideră că recalcularea și achitarea retroactivă a pensiei urma să fie dispusă începând cu data stabilirii acesteia, și anume 25 noiembrie 1998. Or, eroarea de calcul a fost admisă din vina autorității care i-a stabilit pensia și i-a indicat incorect vechimea în muncă și cuantumul pensiei la eliberarea din serviciu.

Vasile Melnic a solicitat anularea deciziei Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Șoldănești din 11 octombrie 2018 de refuz a recalculării pensiei, recalcularea pensiei, începând cu 25 noiembrie 1998 cu includerea pentru o lună de serviciu a două luni vechime în muncă pentru perioadele: 15 august 1981 – 21 martie 1983 și 18 noiembrie 1985 – 15 septembrie 1989, în care a activat ca polițist al serviciului escortă al Secției raionale de poliție Rezina, 11 mai 1991 – 05 noiembrie 1991, în care a activat ca polițist de pază și escortă al IDP al Secției raionale de poliție Rezina a Ministerului Afacerilor Interne și obligarea Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Șoldănești să recalculeze pensia cu achitarea deplină a acesteia, începând cu 25 noiembrie 1998.

Prin hotărârea din 13 decembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, s-a admis cererea de chemare în judecată. S-a anulat refuzul Casei Naționale de Asigurări Sociale privind recalcularea pensiei lui Vasile Melnic. S-a obligat Casa Națională de Asigurări Sociale să-i recalculeze lui Vasile Melnic mărimea pensiei, ținând cont de vechimea în muncă de 25 ani 11 luni și 07 zile, începând cu 25 noiembrie 1998 și să-i achite diferența pensiei recalculate în raport cu pensia primită pentru perioada anterioară, începând cu aceeași dată.

Nefiind de acord cu hotărârea instanței de fond, la 18 decembrie 2019 Casa Națională de Asigurări Sociale a depus apel nemotivat, care ulterior la 12 februarie 2020 a fost completat cu motivare, solicitând casarea hotărârii contestate cu emiterea unei noi hotărâri privind respingerea cererii de chemare în judecată a reclamantului Vasile Melnic.

Prin decizia din 17 iunie 2020 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale împotriva hotărârii din 13 decembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani.

Pentru a pronunța această decizie, instanța de apel a reținut ca fiind întemeiată concluzia instanței de fond de admitere a acțiunii, or, prima instanță just a stabilit temeinicia acțiunii și ilegalitatea actului administrativ contestat, deoarece circumstanțele speței cad sub incidența reglementărilor pct. 8 lit. d) al Hotărârii Guvernului nr. 78 din 21 februarie 1994. Or, Vasile Melnic a activat în calitate de polițist de pază și escortă și întrunește condițiile legale pentru a beneficia de calcularea vechimii în muncă cu avantaje.

Concluzionând, instanța de apel a notat că instanța de fond a elucidat pe deplin circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei și corect a aplicat normele de drept material și procedural, astfel hotărârea contestată fiind legală, iar apelanta nu a prezentat argumente plauzibile în combaterea soluției adoptate de prima instanță.

Invocând ilegalitatea deciziei enunțate, la 26 iunie 2020, Casa Națională de Asigurări Sociale a depus recurs nemotivat împotriva acesteia, solicitând admiterea recursului, casarea integrală a actului judecătoresc ce constituie obiectul prezentului

recurs cu pronunțarea unei decizii noi, iar la 21 iulie 2020 a depus și motivarea recursului, în care a reiterat pretențiile inițiale și a solicitat admiterea acestora.

În susținerea recursului s-au indicat motivele de drept și de fapt invocate în referința depusă la cererea de chemare în judecată și în cererea de apel motivată anexate la dosar, suplimentar invocându-se că decizia instanței de apel este neîntemeiată și ilegală, prin faptul că au fost încălcate și aplicate eronat normele de drept material.

În concluzie recurenta a invocat că instanța de apel s-a eschivat de la exercitarea obligației impusă prin lege, de înfăptuire a actului de justiție, a examinat superficial circumstanțele cauzei, nu a intrat în esența litigiului și nu a apreciat toate circumstanțele și probele existente ale cauzei.

Totodată, a susținut că soluția instanțelor ierarhic inferioare privind obligarea recurteii să recalculeze pensia intimatului din data de 25 noiembrie 1998, este eronată, deoarece Vasile Melnic a prezentat și depus acte suplimentare în anul 2018, iar aceste acte ce au servit temei pentru recalcularea pensiei, au apărut la momentul emiterii ordinului nr.96 din 20 martie 2018, în baza căruia a fost eliberată confirmarea nr. 34/50-6902 din 29 noiembrie 2019.

Astfel, se prezumă că la momentul stabilirii inițiale a pensiei de către Ministerul Afacerilor Interne, vechimea în muncă a fost calculată corect, iar recunoașterea perioadelor cu avantaje a fost stipulată în ordinul Ministerului Afacerilor Interne nr.96 din 20 martie 2018. Respectiv, recalcularea pensiei urmează a fi efectuată potrivit legislației în vigoare din momentul apariției circumstanțelor noi, adică de la 20 martie 2018, dar nu din data stabilirii inițiale a pensiei sau data solicitată de intimat.

Or, Legea nr. 1544 din 23 iunie 1993, nu admite recalcularea în forma invocată de intimat, și anume recalcularea pensiei din data stabilirii inițiale a acesteia.

Instanța de recurs menționează că deși Vasile Melnic și reprezentantul acestuia, avocatul Sergiu Verebceanu au recepționat copia recursului depus de Casa Națională de Asigurări Sociale, nu au depus referință.

Examinând admisibilitatea cererii de recurs, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează următoarele.

Prin Legea nr. 116 din 19 iulie 2018 a fost adoptat Codul administrativ al Republicii Moldova.

În conformitate cu art. 257 alin. (1) din Codul administrativ, prezentul cod intră în vigoare la 01 aprilie 2019.

În conformitate cu art. 258 alin. (3) din Codul administrativ, procedurile de contencios administrativ inițiate până la intrarea în vigoare a prezentului cod se vor examina în continuare, după intrarea în vigoare a prezentului cod, conform prevederilor prezentului cod. Prin derogare, admisibilitatea unei astfel de acțiuni în contenciosul administrativ se va face conform prevederilor în vigoare până la intrarea în vigoare a prezentului cod. Prevederile prezentului alineat se vor aplica corespunzător pentru procedurile de apel, de recurs și de contestare cu recurs a încheierilor judecătorești.

Din sensul normei de drept enunțate urmează că, legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale.

În conformitate cu art. 244 alin.(1) Cod administrativ, hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

În conformitate cu art. 245 alin. (1) și (2) Cod administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul depus la 26 iunie 2020 (f.d.119) și respectiv 21 iulie 2020 (f.d.122-125) este în termen, or, decizia instanței de apel a fost adoptată la 17 iunie 2020 și recepționată de recurentă la 19 august 2020 la adresa poștei electronice (f.d.126).

Examinând temeiurile invocate în recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale în raport cu materialele cauzei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție îl consideră inadmisibil.

În motivarea concluziei enunțate se rețin următoarele argumente.

În conformitate cu art. 246 alin. (1) Cod administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere, iar în acord cu alin. (2) din art. 246 Cod administrativ, recursul se declară inadmisibil în special în cazurile enumerate la literele a)-f). Din analiza acestor prevederi, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, nu se limitează doar la temeiurile menționate ci urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține cu valoare de principiu jurisprudențial, că sintagma „în special” denotă caracterul neexhaustiv al temeiurilor de inadmisibilitate și în același timp oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă și care pe cale de consecință nu pot însuși un eventual succes rezultat din examinarea cererii în completul de 5 judecători.

În această ordine de idei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ reține că, Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevolutiv al recursului dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate sau, după caz, hotărârile Curții de Apel ca primă instanță într-o eventuală examinare în fond și invocare *ex officio* a erorilor de drept.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ notează că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. Acest argument rezultă și din particularitățile de formă ale reglementării recursului în Codul administrativ și anume din sintagma „motivarea recursului” de la art. 245

alin.(2) din Codul administrativ. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

De asemenea, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective, urmând de ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p. 141, § 39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În circumstanțele menționate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale.

În conformitate cu art. 230 și art. 246 din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale, se declară inadmisibil.
Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Maria Gervas

judecătorii

Victor Burduh

Nina Vascan